

Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Emine UYSAL¹, Yeliz KINDAP TEPE²

Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi

Adaptation and Psychometric Evaluation of the Utrecht Management of Identity Commitments – Parental Identity Scale

Öz

Ebeveyn kimliği, bireyin nasıl bir ebeveynlik anlayışına sahip olduğunu ifade etmektedir ve alanyazında yeni bir kavramdır. Bu çalışmada, Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği Türkçeye uyarlanmış ve ebeveyn kimliği ile ilişkili faktörler incelenmiştir. Çalışmaya Türkiye’de yaşayan, 21 – 55 yaş aralığında ($Ort.=40.9$, $SS=9.5$) 224 ebeveyn katılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin orijinalinde olduğu gibi bağlılık, derinlemesine keşif, bağlılığın yeniden değerlendirilmesi olmak üzere üç faktörlü bir yapıda olduğu görülmüştür. Ayrıca yürütülen korelasyon analizi sonuçları, ebeveyn kimliğinin temel psikolojik ihtiyaçların tatmin edilmesi ile pozitif yönde; temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi, ebeveyn tükenmişliği ve sürekli kaygı düzeyi ile negatif yönde ilişkili olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular alanyazın ışığında değerlendirilmiş ve bu alanda yapılacak gelecekteki çalışmalara katkı sağlayabilecek öneriler sunulmuştur.

Abstract

Parental identity refers to the degree to which an individual adopts a particular understanding or conceptualization of parenthood, and it is considered a relatively new construct in the literature. In this study, the Utrecht Management of Identity Commitments - Parental Identity Scale was adapted into Turkish, and factors associated with parental identity were examined. The study sample consisted of 224 parents residing in Türkiye, aged between 21 and 55 ($M=40.9$, $SD=9.5$). Factor analysis revealed that the Turkish version of the scale retained its original three-factor structure: commitment, in-depth exploration, and reconsideration of commitment. Moreover, results of the correlation analyses showed that parental identity was positively associated with the satisfaction of basic psychological needs, and negatively associated with the frustration of these needs, parental burnout, and trait anxiety. The findings were discussed in light of the existing literature, and suggestions were offered for future research in this emerging field.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyn kimliği ölçeği, Ebeveynlik, Ebeveyn kimliği.

Keywords: Parental identity scale, Parenting, Parental identity.

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Paper Type: Research Article

¹ Araştırma Görevlisi, Yalova Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, emine.uyasal@yalova.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-3210-5521>

² Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, yeliz.kindaptepe@omu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0963-810X>

1. Giriş

Kimlik, bireye kendisi hakkında bir referans noktası sunarak davranışlarını yönlendirmesine yardımcı olur ve aynı zamanda sosyal ilişkilerini düzenleyen bir süreç olarak ele alınmaktadır. Erikson (1968), gelişim kuramında kimlik gelişiminin biyolojik gelişime benzer biçimde aşamalı olarak ilerlediğini belirtmektedir. Bu aşamaların sonunda olgun ve istikrarlı bir kimlik kazanmanın, bireyin yaşamda karşılaştığı zorluklarla başa çıkma kapasitesini güçlendirdiğini ve sağlam bir ideolojik yapı kazandırdığını ifade etmektedir.

Kimlik kuramları temelinde ele alınan ebeveyn kimliği; bireyin ebeveynliğe ilişkin benimsediği anlayışı, ebeveynlik özelliklerine atfettiği önemi ve ebeveynlik rollerine dair düşünce, inanç, değer ve hedeflerini kapsayan çok boyutlu bir yapı olarak tanımlanmaktadır. Ebeveyn kimliği, ebeveynlik deneyimlerinin niteliği ve psikolojik iyi oluş üzerinde belirleyici bir role sahiptir (Cast, 2004; Maurer, Pleck ve Rane, 2001; Schrooyen v.d., 2021).

Kimlik gelişimi ve kimlik krizi çoğunlukla ergenlik dönemiyle ilişkilendirilmekle birlikte, son yıllarda ebeveyn kimliği üzerine yapılan çalışmaların da giderek arttığı görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, ebeveyn kimliğini ölçmek üzere Piotrowski (2018, 2020) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe uyarlamasını yapmak ve kültürümüzde ebeveyn kimliği ile ilişkili olabilecek değişkenleri incelemektir.

Maurer ve diğerleri (2001), babaların ebeveyn kimliğinin bakım verme ile sınırlı bir ilişki gösterdiğini; buna karşılık annelerin bakım vermeyi ebeveyn kimliklerinin temel bir bileşeni olarak algıladıklarını belirtmektedir. Annelerin çocuk bakımına ilişkin bu algısının, çevresel beklentilerle de ilişkilendiği; bakım verdiklerinde sosyal çevre tarafından takdir göreceklere inandıkları ifade edilmektedir (Maurer v.d., 2001). Benzer biçimde Simon (1992), kadınların iş ve ebeveynlik rollerini eş zamanlı olarak yürütürken ebeveynliğin getirdiği zorlukları erkeklere kıyasla daha yoğun yaşadıklarını, çocuklarına ve ebeveynlik rollerine daha güçlü bir bağlılık hissettiklerini ortaya koymaktadır. Bu bulgular, toplumsal cinsiyet normlarının bireylerin ebeveynlik algılarını ve ebeveynlik davranışlarını önemli ölçüde etkilediğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, toplumsal yapının dönüşmesi ve babaların çocuk bakımına katılımının giderek artmasıyla birlikte, ebeveynlik rollerine ve ebeveyn kimliğine ilişkin bu algıların zaman içinde değişime açık olduğu düşünülmektedir.

Alanyazında ebeveyn kimliğine ilişkin yürütülen çalışmalar, bu kavramın ebeveynlerin psikolojik iyi oluşu, kişilik özellikleri ve ebeveynlik deneyimleriyle yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle ebeveyn kimliğine duyulan bağlılığın, yaşam memnuniyeti (Piotrowski, 2018), ebeveynlik deneyimlerini olumlu algılama (Beyers, Schrooyen, Soenens, Morbée, Waterschoot ve Vansteenkiste, 2021) ve uyum, dışa dönüklük ile iyimserlik gibi kişilik özellikleriyle pozitif yönde ilişkili olduğu bildirilmektedir (Piotrowski, 2021b). Buna karşılık, ebeveyn kimliğine duyulan bağlılığın ebeveyn tükenmişliği (Beyers v.d., 2021; Piotrowski, 2020, 2021a, 2023; Schrooyen, Beyers ve Soenens, 2019) ve ebeveynlik stresiyle (Beyers v.d., 2021) negatif yönde ilişkili olduğu gösterilmiştir.

Ebeveyn kimliğinin alt boyutları incelendiğinde, özellikle bağlılığın yeniden değerlendirilmesi boyutunun anksiyete, mükemmeliyetçilik ve ebeveyn tükenmişliği ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur (Piotrowski, 2020, 2021a, 2023). Benzer şekilde, ebeveynliğe dair seçeneklerin saplantılı biçimde araştırılmasının ebeveyn tükenmişliği ve ebeveynlik stresiyle pozitif yönde ilişkili olduğu bildirilmektedir (Beyers v.d., 2021; Schrooyen, Beyers, Soenens ve Vansteenkiste, 2019; Schrooyen, Flamant, Soenens ve Beyers, 2024).

Schrooyen ve diğerleri (2021) tarafından yürütülen bir çalışmada, güçlü ve özerk bir ebeveyn kimliğine sahip bireylerin COVID-19 karantina sürecine daha kolay uyum sağladıkları gösterilmiştir. Aynı çalışmada, ebeveynliğe ilişkin net ve olumlu görüşlere sahip olmanın stres düzeyini azaltarak ruh

sağlığını olumlu yönde etkilediği de vurgulanmaktadır. Ayrıca ebeveyn kimliğinin, temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasıyla pozitif yönde ilişkili olduğu; buna karşılık ebeveyn kimliğini inşa etmede yaşanan zorlukların ebeveyn olmaktan duyulan pişmanlık (Piotrowski, 2018), mükemmeliyetçilik (Piotrowski, 2021a) ve yaşam kalitesinde düşüş ile ilişkili olduğu bildirilmektedir (Beyers v.d., 2021; Schrooyen v.d., 2019b, 2024).

Nitel yöntemle yürütülen bir çalışmada ise ebeveyn kimliğinde başarı hissinin, çocuğun günlük yaşantısına dair daha fazla bilgi sahibi olma, şefkatli davranma ve üretkenlik duygusu ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Aynı çalışmada, ebeveyn kimliğine duyulan bağlılığın artmasıyla ebeveynlik stresinin azaldığı ve özellikle babalarda ebeveyn kimliğiyle ilişkili başarıma duygusunun refah düzeyini yükselttiği gösterilmiştir (Fadjukoff, Pulkkinen, Lyyra ve Kokko, 2016).

Son olarak, bireylerin yaşamda sahip oldukları genel kimlik yapılarının ebeveyn kimliği geliştirme süreçlerini ve ebeveyn kimliğinin niteliğini etkilediği görülmektedir. Genel kimliği iyi yapılandırılmış bireylerin, ebeveyn kimliğinin bağlılık ve derinlemesine keşif boyutlarından daha yüksek puan aldıkları bildirilmektedir (Piotrowski, 2018; 2021b).

Ebeveyn kimliği kavramının ölçüm yöntemleri incelendiğinde, nitel yöntemlerle yürütülen çalışmaların yanı sıra kimlik ölçeklerinin ebeveynliğe uyarlanarak kullanıldığı görülmektedir (Piotrowski, 2018; Schrooyen v.d., 2021). Bununla birlikte, Türkiye’de ebeveyn kimliğini nicel olarak değerlendirmeye yönelik standardize edilmiş bir ölçüm aracının yakın zamana kadar bulunmadığı dikkati çekmektedir. Hem ebeveyn kimliği kavramının alanyazında görece yeni olması hem de ülkemizde bu alanda geçerli ve güvenilir nicel ölçüm araçlarının olmaması, ülkemizde yürütülen çalışmaların sayıca kısıtlı kalmasına neden olmuştur.

Ebeveyn kimliğine ilişkin yürütülen nitel çalışmalar, kavramı derinlemesine ele almakla birlikte, çoğunlukla çalışmaya özgü soru ve temalar içermeleri nedeniyle nicel araştırmalarda karşılaştırmalı biçimde kullanılabilecek ortak bir ölçüm çerçevesi sunmamaktadır (örn. Şenol ve Erdem, 2018). Bu durum, ebeveyn kimliğinin farklı örneklem ve bağlamlar arasında sistematik biçimde incelenmesini ve elde edilen bulguların karşılaştırılabilirliğini güçleştirmektedir.

Bu boşluğu gidermeye yönelik olarak, Schrooyen ve diğerleri (2021; 2024) tarafından geliştirilen Ebeveyn Kimliği Ölçeği Uysal ve Kindap Tepe (yayın sürecinde) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ancak söz konusu uyarlama çalışmasında, bazı maddelerin faktör yüklenmelerinin orijinal ölçekten farklılaştığı ve ölçeğin kültürel bağlamda belirli farklılıklar gösterdiği gözlenmiştir. Bu bulgular, ebeveyn kimliği kavramının kültürler arası bağlamlarda nasıl yapılandırıldığının ve ebeveynler tarafından nasıl anlamlandırıldığının henüz tam olarak netleşmediğine işaret etmektedir. Dolayısıyla ebeveyn kimliğinin, farklı kuramsal modeller temelinde ele alınması ve ölçülmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Ebeveyn kimliği kavramının çok boyutlu ve dinamik yapısı göz önünde bulundurulduğunda, bu kavramın farklı kuramsal modeller çerçevesinde ele alınması ve ölçülmesi önem kazanmaktadır. Bu doğrultuda mevcut çalışmada, ebeveyn kimliğini süreç odaklı bir kimlik modeli temelinde ele alan ve bağlılık, derinlemesine keşif ile bağlılığın yeniden değerlendirilmesi boyutlarını içeren Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi – Ebeveyn Kimliği Ölçeği’nin Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Böylece, ebeveyn kimliğinin farklı kuramsal yaklaşımlar temelinde ölçülmesine olanak tanınması ve ilerleyen çalışmalarda her iki ölçeğin birlikte kullanılarak kavrama ilişkin daha bütüncül ve karşılaştırmalı sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir.

Bu çalışmada ele alınan Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi Ölçeği (U-MICS), Crocetti, Rubini ve Meeus (2008) tarafından geliştirilen kimlik ölçeği temel alınarak Piotrowski (2018) tarafından ebeveynliğe uyarlanmıştır. U-MICS Crocetti ve diğerleri (2008) tarafından Erikson (1968) ve Marcia’nın (1966) kimlik gelişimi görüşlerine dayandırılarak oluşturulmuş bağlılık, derinlemesine keşif ve bağlılığın yeniden değerlendirilmesi olmak üzere üç boyutlu bir kimlik ölçeğidir. Bağlılık, bireyin kendisiyle ve

kimliğiyle ilgili yaptığı seçimleri ve bu seçimlerle özdeşleşme derecesini ifade eder. Derinlemesine keşif, bireyin sahip olduğu bu kimlik tercihleri üzerinde düşünmesi ve bu alanlarda daha fazla bilgi toplama sürecine karşılık gelmektedir. Bağlılığın yeniden değerlendirilmesi ise kişinin daha önce oluşturduğu kimlik seçimlerinin kendisini artık tatmin etmemesi sonucu bu alanlarda değişiklik yapma çabasını ifade etmektedir (Crocetti v.d. 2008). Buradan hareketle kimliğin sabit bir yapı olmadığını, zaman içerisinde değerlendirmeye tabi tutulduğunu ve değişebilen bir yapıda olduğunu söyleyebiliriz. Piotrowski (2018), söz konusu bu boyutları ebeveynliğe uyarlayarak bir ebeveyn kimliği ölçeği geliştirmiş ve daha sonraki çalışmalarında ölçeğe son halini vermiştir (Piotrowski, 2020). Bu üç boyutun ebeveynliğe uyarlanmış hali şu şekildedir: Bağlılık, bireyin ebeveynlik rollerine ilişkin seçimler yapması ve bu rolleri benimseyerek etkin biçimde katılım göstermesi düzeyini ifade eder. Derinlemesine keşif, bireylerin ebeveynlik rollerine ilişkin tutum ve düşüncelerini değerlendirme ve bu konularda bilgi arayışını sürdürme düzeyini ifade eder. Bağlılığın yeniden değerlendirilmesi ise bireyin ebeveynliğe dair yaptığı seçimlerin, aldığı kararların artık kendi ihtiyaç ve beklentilerine uymadığını düşünme düzeyini ifade eder. Bu düzeyin yüksek olması istikrarlı bir ebeveyn kimliği inşa etmede bireyin zorluk yaşadığının göstergesidir (Piotrowski, 2018).

Bu doğrultuda, mevcut çalışmada Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi – Ebeveyn Kimliği Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra, ebeveyn kimliği üzerine yapılacak araştırmalarda farklı kuramsal modellere dayanan ölçüm araçlarının birlikte kullanılabilmesine olanak tanımak amacıyla, mevcut ölçek ile Uysal ve Kindap Tepe (yayım sürecinde) tarafından Türkçeye uyarlanan ebeveyn kimliği ölçeğinin birbirini tamamlayıcı biçimde değerlendirilmesi ve alandaki ölçüm olanaklarının zenginleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda araştırmada geliştirilen hipotezler aşağıda sunulmuştur:

1. Türkçeye uyarlanan Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği'nin faktör yapısının orijinal formundaki yapı ile uyumlu olması beklenmektedir.
2. Uyarlaması yapılan Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği'nin psikometrik özelliklerinin yeterli düzeyde olması beklenmektedir.
3. Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi – Ebeveyn Kimliği Ölçeği'nin ölçüt (yakınsak) geçerliğini test etmek amacıyla, ebeveyn kimliği ile temel psikolojik ihtiyaçların tatmini arasında pozitif yönde; temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi, ebeveyn tükenmişliği ve sürekli kaygı düzeyi ile negatif yönde anlamlı ilişkiler göstermesi beklenmektedir.

2. Yöntem

2.1. Örneklem

Araştırmanın örneklemini, Türkiye'de yaşayan evli ve en az bir çocuğa sahip 224 ebeveyn oluşturmaktadır. Ölçek uyarlama ve faktör analizi çalışmalarında örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde madde sayısına dayalı yaklaşımlar yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu doğrultuda, faktör analizi için önerilen örneklem büyüklüğünün ölçek maddesi sayısının en az 5–10 katı olması gerektiği belirtilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2020; Worthington ve Whittaker, 2006). Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi – Ebeveyn Kimliği Ölçeği'nin 13 maddeden oluşması dikkate alındığında, 224 katılımcıdan oluşan örneklemin faktör analizi ve psikometrik değerlendirmeler için yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

Katılımcılar 21-55 yaş aralığındadır ve yaş ortalaması 40.98'dir ($SS = 9.55$). Katılımcılara kartopu örneklem yöntemi ile çevrimiçi platformlar sayesinde ulaşılmıştır. Katılımcıların %54.9 ($n = 123$) kadın, %45.1 ($n = 101$) erkektir. Katılımcıların %34.4'ünün ($n = 77$) bir çocuğu, %40.2'sinin ($n = 90$) iki çocuğu ve %25.4'ünün ($n = 57$) üç ve üzeri sayıda çocuğu olduğunu belirtmiştir. Temel katılım kriterlerine ek olarak, bazı dışlama kriterleri belirlenmiştir. Ebeveyn kimliği (Piotrowski, 2018; Schrooyen v.d., 2021)

ve ebeveyn tükenmişliğine dair (Lebert-Charron, Dorard, Boujut ve Wendland, 2018; Mikolajczak, Raes, Avalosse ve Roskam, 2018; Sodi v.d. 2020) yürütülen çalışmalarda medeni durumun söz konusu kavramlarla ilişkisine dair çelişkili bulgular mevcuttur. Bu nedenle, çalışmaya sadece evli bireyler dahil edilmiştir. Özel gereksinimli çocuğa sahip olmanın ebeveyn tükenmişliğini artırabileceğini (Demirhan v.d., 2011; Ersoy ve Buluş, 2019; Kurt, 2010) gösteren bulgulardan kaynaklı, çocuğu herhangi bir engel ya da özel gereksinime sahip olan ebeveynler çalışmanın kapsamı dışında bırakılmıştır. Benzer şekilde, psikiyatrik tanısı bulunan ebeveynler de çalışmaya alınmamıştır. Ayrıca, orijinal ölçekte (Piotrowski, 2018, 2020) ebeveyn kimliğini ölçmek için herhangi bir yaş sınırı bulunmadığından, Türkçe uygulamada da ebeveynlere yaş sınırı getirilmemiştir.

2.2. Veri Toplama Araçları

2.2.1. Demografik Bilgi Formu. Araştırmacılar tarafından yaş, cinsiyet, gelir, eğitim düzeyi gibi değişkenlerin çalışmada kontrol değişkeni olarak kullanılması amacıyla hazırlanmıştır.

2.2.2. Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği (The Utrecht-Management of Identity Commitments Scale-Parental Identity (U-MICS-PI)). Piotrowski (2018, 2020) tarafından Meeus'un kimlik modeline dayandırılarak geliştirilmiş olan Utrecht Kimlik Bağlılıkları Ölçeği (Crocetti v.d., 2008), ebeveynlik bağlamına uyarlanarak üç kimlik sürecini ölçmeyi hedefleyen bir araçtır. Ölçek toplam 13 maddeden oluşmaktadır. Bağlılık (5 madde; örnek madde: Ebeveyn olmak, geleceğe iyimser bakmamı sağlar), derinlemesine keşif (5 madde; örnek madde: Diğer insanlarla ebeveynlik hakkında sık sık konuşurum), bağlılığın yeniden değerlendirilmesi (3 madde; örnek madde: Sıklıkla ebeveyn olmamanın daha iyi olduğunu düşünürüm) alt boyutlarını içermektedir. Ölçek 5 dereceli Likert üzerinden puanlanmaktadır (1- Kesinlikle Katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Kararsızım, 4- Katılıyorum, 5- Kesinlikle Katılıyorum). Ölçeğin alt boyutları ayrı ayrı puanlanıp analizlere dahil edilebileceği gibi toplam puan alınarak kullanılabilir. Toplam puan alınırken bağlılığın yeniden değerlendirilmesi alt boyutu (11., 12. ve 13. maddeler) ters kodlanmaktadır. Orijinal ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı bağlılık, derinlemesine keşif ve bağlılığın yeniden değerlendirilmesi için sırasıyla .87, .69, .88'dir. Toplam puan yükseldikçe, bireyin iyi yapılandırılmış bir ebeveyn kimliğine sahip olduğu varsayılmaktadır.

2.2.3. Durumluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği (State-Trait Anxiety Inventory). Spielberger, Gorsuch, Lushene, Vagg ve Jacobs (1966) tarafından geliştirilmiş ve Türkçeye Öner ve Le Compte (1985) tarafından uyarlanmıştır. Ölçek, Durumluk Kaygı ve Sürekli Kaygı olmak üzere iki alt formdan oluşmakta olup toplam 40 maddeden oluşmaktadır. Durumluk Kaygı formu 20 madde (örnek madde: Şu anda endişeliyim), Sürekli Kaygı formu ise 20 madde (örnek madde: Genellikle kolay ağlarım) içermektedir. Bu araştırma kapsamında Sürekli Kaygı Ölçeği kullanılmıştır. Sürekli Kaygı Ölçeği: Bireylerin genel olarak nasıl hissettiklerini değerlendirmelerine yöneliktir. Yanıtlar, katılımcının kendisini genellikle nasıl hissettiğine göre verilir. Sürekli Kaygı Ölçeği'ndeki yanıt seçenekleri şu şekildedir: (1) Hemen hiçbir zaman, (2) Bazen, (3) Çok zaman ve (4) Hemen her zaman. Ölçekte, 1., 6., 7., 10., 13., 16. ve 19. maddeler ters kodlanmaktadır. Toplam puanlar 20 ile 80 arasında değişmekte olup, yüksek puanlar yüksek kaygı düzeyini, düşük puanlar ise düşük kaygı düzeyini ifade etmektedir. Öner ve Le Compte (1985) tarafından yapılan güvenirlik çalışmalarında, ölçeğin güvenirlik katsayılarının farklı uygulamalarda .83 ile .87 arasında değiştiği gösterilmiştir. Ölçeği'nin bu araştırma kapsamındaki Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .84'tür.

2.2.4. Temel Psikolojik İhtiyaçların Karşılanması ve Engellenmesi Ölçeği (Basic Psychological Need Satisfaction and Frustration Scale). Bireylerin temel psikolojik ihtiyaç tatminini değerlendirmek üzere Chen ve diğerleri (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplam 24 madde ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar: Özerklik Desteği (4 madde; örnek madde: Kararlarımın gerçekten ne istediğimi yansıttığını hissedirim), Özerkliğin Engellenmesi (4 madde; örnek madde: Çok fazla şey yapma konusunda baskı hissedirim), İlişkisel Desteklenmesi (4 madde; örnek madde: Benim için

önemli olan diğer insanlara yakın ve bağlı hissedirim), İlişkiselliğin Engellenmesi (4 madde; örnek madde: Zaman geçirdiğim insanların beni sevmedikleri izlenimine sahibim), Yeterliğin Desteklenmesi (4 madde; örnek madde: Hedeflerime ulaşmak için yeterli olduğumu hissedirim), Yeterliğin Engellenmesi (4 madde; örnek madde: Yaptığım şeylerin çoğunda hayal kırıklığına uğradığımı hissedirim). Ölçek 5 dereceli Likert üzerinden puanlanmaktadır (1- *Kesinlikle Katılmıyorum*, 2- *Katılmıyorum*, 3- *Kararsızım*, 4- *Katılıyorum*, 5- *Kesinlikle Katılıyorum*). Ölçeğin orijinaline Peru, Çin, Belçika ve ABD olmak üzere dört farklı kültürel örneklem ile çalışılmıştır. Belçika örnekleminde özerklik, ilişki ve yeterlilik memnuniyeti için Cronbach alfa değerleri sırasıyla .69, .77 ve .81 olarak belirlenmiştir. Çin örnekleminde, ilişki, yeterlilik ve özerklik için sırasıyla Cronbach alfası .72 ve .79, .47 olarak bulgulanmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Mouratidis ve diğerleri (2018) tarafından yapılmıştır ve tekrarlı ölçümlerin varyansı kontrol edildikten sonra iç tutarlılık katsayısı kişiler arası düzeyde .90 ve kişi içi düzeyde .75 olarak bulunmuştur (Koçak, Mouratidis, Uçanok, Selçuk ve Davies, 2020). Ölçeğin bu araştırma kapsamındaki Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları temel psikolojik ihtiyaç tatmini için .90; ihtiyaçların engellenmesi için .87'dir. Ölçekte yer alan alt boyutlar alanyazında ihtiyaç tatmini ve ihtiyaç engellenmesi olarak iki ayrı süreç şeklinde ele alınmakta olup, birleştirilerek toplam puan alınması önerilmemekte, ayrı ayrı raporlanmaları önerilmektedir (Chen v.d., 2015). Bu çalışmada ölçeğin puanı temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ve engellenmesi olarak ayrı ayrı alınarak analizler gerçekleştirilmiştir.

2.2.5. Ebeveyn Tükenmişlik Değerlendirmesi (Parental Burnout Inventory). Roskam ve diğerleri (2018) tarafından geliştirilen ölçek, bireylerin ebeveynlik rollerinde ne derece tükenmişlik yaşadığını ölçmektedir. Ölçek toplam 23 madde ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar: Duygusal Tükenme (9 madde; örnek madde “Anne-baba olarak tamamen tükenmiş gibi hissediyorum”), önceki ebeveyn benliği ile zıtlık (6 madde; örnek madde, “Kendi kendime eskiden olduğum gibi bir anne-baba olamadığımı söylüyorum”), bıkkınlık duyguları (5 madde; örnek madde, “Çocuğumla birlikte zaman geçirmekten zevk almıyorum”) ve duygusal mesafe (3 madde, örnek madde, “Her zaman yaptığım rutin işler dışında artık çocuğumla ekstra bir şeyler yapmaya güç bulamıyorum”). Ölçek 7 dereceli Likert üzerinden puanlanmaktadır (0- *Hiçbir zaman*, 1-*Yılda birkaç kez*, 2- *Ayda bir veya daha az*, 3- *Ayda birkaç kez*, 4- *Haftada bir*, 5- *Haftada birkaç kez*, 6- *Her gün*). Ölçeğin orijinal formunun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı bütün ölçek için .96; duygusal tükenmişlik, eskiden olunan ebeveynle zıtlık, bıkkınlık duyguları ve duygusal mesafe alt boyutları için sırasıyla .93, .93, .90, .81 olarak bulunmuştur. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Arıkan, Üstündağ Budak, Akgün, Mikolajczak ve Roskam (2020) tarafından yapılmış ve Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı bütün ölçek için .90; duygusal tükenmişlik, eskiden olunan ebeveynle zıtlık, bıkkınlık duyguları (6. ve 11. madde çıkartıldığında) ve duygusal mesafe alt boyutları için sırasıyla .84, .77, .77, .50 olarak bulunmuştur. Analizlere ölçeğin alt boyutları ayrı ayrı dahil edilebileceği gibi toplam puan alınarak da kullanılabilir. Ölçekten alınan toplam puanın artması ebeveynin daha fazla ebeveyn tükenmişliği deneyimlediği anlamına gelmektedir. Bu araştırma kapsamındaki ölçeğin toplam puanı için Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .95'tir. Alanyazında da ebeveyn tükenmişliğini genel bir sendrom olarak ele alan çalışmalarda toplam puan kullanımına sıkça rastlanması nedeniyle (Mikolajczak ve Roskam, 2018; Roskam ve Mikolajczak 2020) mevcut çalışmada Ebeveyn Tükenmişliği toplam puanı kullanılmıştır.

2.3. İşlem

Veri toplama işlemi çevrimiçi anketlerden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama işlemine başlamadan önce Yalova Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu 25.12.2024 tarihli ve 2024/328 protokol numarası ile etik kurul onayı alınmış sonrasında çeşitli çevrimiçi platformlar üzerinden çalışmanın duyuları yapılarak ebeveynler çalışmaya davet edilmiştir. Uygulama formu, Google Formlar aracılığıyla katılımcıların erişimine sunulmuş ve ilk ekranda bilgilendirilmiş onam formuna yer verilmiştir. Onam formunu onaylayan katılımcılar, ilgili ölçeklerin yer

aldığı anketlere yönlendirilmiştir. Tüm soruların yanıtlanması yaklaşık 15 dakika sürmüş olup, katılım tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Analize başlamadan önce verilerin normalliği çarpıklık ve basıklık değerleri ile incelenmiş, verilerin çarpıklık-basıklık katsayılarının $\pm 2,0$ aralığında olması (George ve Mallery, 2010) nedeniyle normallik varsayımının karşılandığı görülmüştür. Ek olarak scatterplot grafiklerine bakılarak değişkenler arasındaki ilişkilerin doğrusallığı incelenmiştir. Ayrıca uç değer analizi yapılmış ve aykırı değerler belirlenmiştir. Verinin faktör analizine uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri ile doğrulanmıştır. Verilerin faktör analizine uygun olduğunun görülmesi üzerine, faktörler arasındaki olası ilişkiler nedeniyle Promax rotasyonu kullanılarak temel bileşenler analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçeklerin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi (AFA) gerçekleştirilmiş, doğrulayıcı faktör analizleri (DFA) ise SPSS AMOS 27 programı aracılığıyla yürütülmüştür. Ölçeğin faktör yapısına ilişkin ön doğrulayıcı kanıtlar elde etmek ve aşırı uyarlanma (capitalization on chance) riskini azaltmak amacıyla veri setinden tesadüfi seçilen 150 katılımcıdan oluşan bir alt örneklem üzerinde doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yürütülmüştür. Bununla birlikte, açımlayıcı faktör analizinin (AFA) tüm örneklem ($N = 224$) üzerinde gerçekleştirilmiş olması nedeniyle, DFA'nın faktör yapısından bütünüyle bağımsız bir doğrulama sunduğu iddia edilmemiştir. Bu doğrultuda, DFA sonuçları çalışmada ön doğrulayıcı (preliminary) nitelikte bulgular olarak ele alınmıştır. Alanyazında AFA ve DFA'nın bağımsız örneklemlemlerle yürütülmesinin önerildiği (Anderson ve Gerbing, 1988; Brown, 2015; Floyd ve Widaman, 1995; Worthington ve Whittaker, 2006) dikkate alınarak, elde edilen bulgular temkinli biçimde yorumlanmıştır. Maddelerin basıklık ve çarpıklık değerlerinin normallik koşulunu sağladığı belirlenmiş; ayrıca verilerin çoklu normallik varsayımını karşıladığı kabul edilmiştir. Bu nedenle, analizlerde Maximum Likelihood tahmin yöntemi kullanılmıştır (Gürbüz, 2019). Modelin uyum iyiliğine ilişkin değerlendirmeler ise Hu ve Bentler (1999) ile Sümer'in (2000) önerileri doğrultusunda yapılmıştır. χ^2 testinin örneklem büyüklüğüne duyarlılığı nedeniyle, S/χ^2 oranı dikkate alınmış ve Marsh ve Hocevar'ın (1988) önerdiği üzere bu oranın $1/2$ değerinden düşük olması iyi uyum göstergesi olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, Hoyle ve Panter'in (1995) önerileri doğrultusunda uyum iyiliği indekslerinden RMSEA, CFI ve RMR değerlerinin rapor edilmesi tercih edilmiş ve $CFI \geq .95$, $RMSEA \leq .06$ ($\leq .08$ makul) ve $SRMR \leq .08$ kesme noktaları kullanılmıştır. Ölçüt geçerliği kapsamında ilgili ölçekler arasındaki ilişkiler Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon katsayısı hesaplanarak incelenmiştir. Ölçeklerin iç tutarlılık düzeylerini belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır.

3. Bulgular

3.1. Çeviri Aşamaları ve Kapsam Geçerliği

Ölçeğin uygulama izni Konrad Piotrowski'den alınmıştır. Ölçeğin uyarlama süreci, Van de Vijver ve Hambleton'un (1996) önerdiği dört temel aşama dikkate alınarak yürütülmüştür. Bu doğrultuda, önce ölçek maddeleri uzman çevirmenler tarafından Türkçeye çevrilmiş, ardından bağımsız çevirmenler tarafından İngilizce geri çevirileri yapılmıştır. Sonrasında uzmanlığı gelişim psikolojisi alanında olan ve yeterli düzeyde İngilizce bilgisine sahip dört akademisyen tarafından çevirilerin uygunluğu değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonrası öneriler doğrultusunda maddeler tekrar değerlendirilmiş ve ölçeğin nihai hali oluşturulmuştur. Asıl uygulamaya geçilmeden önce, ölçek maddelerinin dil ve anlam bakımından anlaşılabilirliğini değerlendirmek amacıyla farklı eğitim düzeylerine sahip ebeveynlerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda üçü anne, ikisi baba olmak üzere toplam beş ebeveyne ölçek maddeleri okunmuş; ebeveynlerden her bir maddeyi ne derece anladıkları, ifadelerin açık ve anlaşılır olup olmadığı konusunda görüş bildirmeleri istenmiştir. Ayrıca katılımcılara, her bir maddeyi okuduklarında ne anladıkları sorulmuş ve elde edilen geri bildirimler doğrultusunda ölçek maddelerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

3.2. Yapı Geçerliği

Piotrowski (2018, 2020) önerdiği Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği faktör yapısı temel bileşenler analizi ile incelenmiştir. Verinin faktör analizine uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin değeri ile incelenmiş; KMO değerinin .82 olduğu ve Bartlett Testinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Özetle elde edilen bulgular, verinin faktör analizi için uygun olduğuna işaret etmiştir. Faktör sayısına karar verme aşamasında maddeler serbest bırakılmış ve sonuçta özdeğeri birden büyük üç faktörlü bir çözüm elde edilmiştir. Varimax rotasyonu kullanılarak ölçek maddeleri üç faktöre zorlandığında üç faktörlü sonucun %69.74 varyans açıkladığı ve en iyi sonucu verdiği görülmüştür (bkz. Tablo 1). Orijinal ölçekle tutarlı olarak tüm maddelerin kendi alt boyutunda temsil edildiği görülmüştür.

Tablo 1. Utrecht kimlik bağlılıklarının yönetimi - ebeveyn kimliği ölçeği faktör örüntüsü

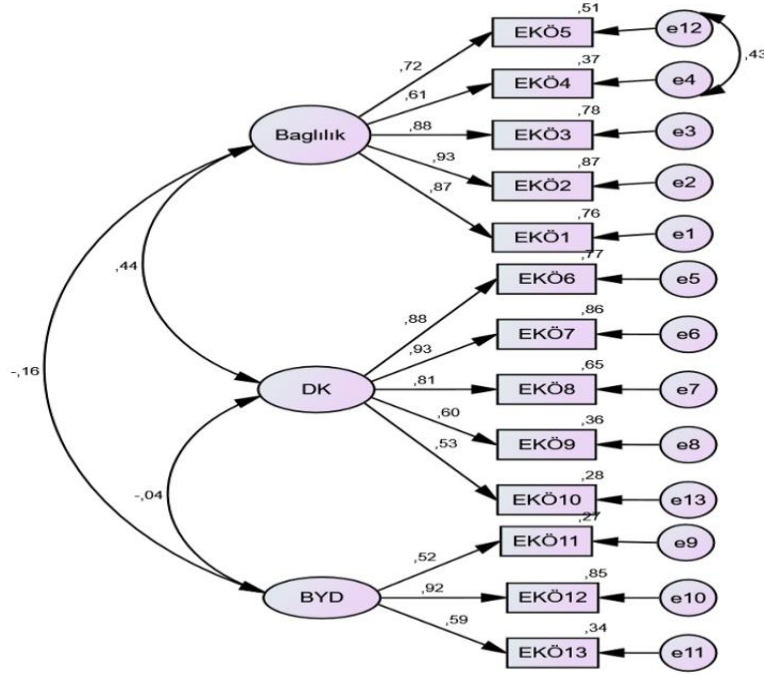
Maddeler	B	DK	BYD
B- 1. Ebeveyn olmak, bu hayatta bana güven veriyor.	.87	.10	-.07
B- 2. Ebeveyn olmak, bana özgüven sağlar.	.86	.21	-.08
B- 3. Ebeveyn olmak, kendimden emin olmamı sağlar.	.84	.21	-.06
B- 4. Ebeveyn olmak, gelecek için bana güvence sağlar.	.82	-.03	.08
B- 5. Ebeveyn olmak, geleceğe iyimser bakmamı sağlar.	.79	.17	-.07
DK- 7. Ebeveynlik üzerine sık sık düşünürüm.	.14	.85	.03
DK- 8. Ebeveynlikle ilgili yeni şeyler öğrenmek için çok çaba sarf ederim.	.16	.83	-.08
DK- 6. Ebeveynlik hakkında çok şey öğrenmeye çalışırım.	.19	.82	-.13
DK- 9. Sıklıkla diğer insanların ebeveynlik hakkında ne düşündüğünü anlamaya çalışırım.	.15	.76	.16
DK- 10. Diğer insanlarla ebeveynlik hakkında sık sık konuşurum.	-.01	.74	.21
BYD- 12. Çoğu zaman hiç ebeveyn olmasaydım benim için daha iyi olurdu diye düşünürüm.	-.12	.02	.85
BYD- 11. Çoğu zaman, ebeveyn olmadığım bir hayatın daha ilginç olacağını düşünürüm.	.02	.19	.76
BYD- 13. Çoğu zaman ebeveyn olmamanın daha iyi olduğunu düşünürüm.	-.30	-.06	.76
Özdeğer	4.63	2.62	1.81
Açıklanan varyans	28.14	26.17	15.43
Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı	.92	.87	.70

Not: B: Bağlılık, DK: Derinlemesine Keşif, BYD: Bağlılığın Yeniden Değerlendirilmesi

3.3. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısına ilişkin ön doğrulayıcı kanıtlar elde etmek amacıyla, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) tesadüfi olarak seçilen 150 katılımcıdan oluşan bir alt örneklem üzerinde yürütülmüştür. Açımlayıcı faktör analizinin (AFA) tüm örneklem üzerinde gerçekleştirilmiş olması nedeniyle, DFA bulguları bu çalışmada güçlü bir doğrulama olarak değil, ön doğrulayıcı (preliminary) nitelikte kanıtlar sunmak için yapılmış ve ilk olarak AFA sonucunda önerilen üç faktörlü model test edilmiştir. İlk analizde elde edilen uyum iyiliği değerlerinin kabul edilebilir sınırların altında kaldığı görülmüştür [χ^2 (62, N = 150) = 151.29, $p < .001$, $\chi^2/sd = 2.44$, CFI = .92, RMSEA = .09, RMR = .08]. Modelin ayrıntılı incelenmesi sonucunda, 4. ve 5. maddelere ait hata terimleri arasında kuramsal olarak anlamlı bir ilişkilendirme önerildiği görülmüş ve bu modifikasyon uygulanmıştır. Yapılan modifikasyon sonrasında model uyum

iyiliği indekslerinin iyileştiği ve modelin veriyle daha iyi uyum sağladığı belirlenmiştir [χ^2 (61, N = 150) = 124.69, $p < .001$, $\chi^2/sd = 2.04$, CFI = .94, RMSEA = .08, RMR = .07].

Not: DK: Derinlemesine Keşif, BYD: Bağlılığın Yeniden Değerlendirilmesi

Şekil 1. Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeğinin doğrulayıcı faktör analizi sonuçları

3.4. Ölçüt Geçerliği

Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği ait üç alt boyutu ile sürekli kaygı, temel psikolojik ihtiyaçların engel ve doyum boyutları ve ebeveyn tükenmişliği arasındaki ilişkiler Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanarak incelenmiştir (Tablo 2). Sonuçta ebeveyn kimliğinin temel psikolojik ihtiyaçların tatmin edilmesi ile pozitif yönde ($r = .31, p < .001$); temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi ($r = -.15, p < .02$), ebeveyn tükenmişliği ($r = -.23, p < .001$) ve sürekli kaygı düzeyi ile ($r = -.29, p < .001$) negatif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin alt boyutları incelendiğinde; bağlılık boyutu ebeveyn tükenmişliği ($r = -.25, p < .001$) ve sürekli kaygı ile ($r = -.25, p < .001$) negatif yönde ilişkiliyken; temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ile pozitif yönde ilişkilidir ($r = .24, p < .001$). Derinlemesine keşif boyutunun temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmektedir ($r = .15, p < .03$). Bağlılığın yeniden değerlendirilmesi boyutu ise ebeveyn tükenmişliği ($r = .26, p < .001$), temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi ($r = .17, p = .009$) ve sürekli kaygı ($r = .19, p < .004$) ile pozitif yönde; temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ile negatif yönde ilişkilidir ($r = -.21, p < .002$).

Tablo 2. Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği ile diğer değişkenler arasındaki ilişkiler

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8
1.Bağlılık	1							
2.Derinlemesine keşif	.30***	1						
3.Bağlılığın yeniden değerlendirilmesi	-.08	.10	1					
4.Ebeveyn kimliği toplam	.78***	.70***	-.38***	1				
5.Ebeveyn tükenmişliği	-.25***	.03	.26***	-.23**	1			
6.TPİ Tatmin	.24***	.15*	-.21**	.31***	-.23***	1		
7.TPİ Engel	-.10	-.04	.17**	-.15*	.26***	-.12	1	
8.Sürekli kaygı	-.25***	-.12	.19**	-.29***	.41***	-.36***	.50***	1

Not: * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$. TPİ: Temel Psikolojik İhtiyaçlar

3.5. Uç Gruplar

Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği'nden elde edilen ortalama puanların uç değer analizi yapılmıştır. Bu kapsamda en yüksek ortalama puana sahip %27'lik grup ile en düşük ortalamaya sahip %27'lik grup bağımsız gruplar için t testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonucunda, Tablo 3'te sunulan bulgular, söz konusu iki grup arasındaki farkın alt ölçekler için anlamlı olduğunu göstermiştir.

Tablo 3. Uç Değer Analizi ve Üst ve Alt Grupların Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişkenler	Alt Grup (n = 60)		Üst Grup (n = 60)		t (118)
	Ort.	S	Ort.	S	
B	2.83	.53	4.90	.15	-29.23***
DK	2.66	.46	4.73	.27	-30.11***
BYD	1.04	.11	3.39	.60	-29.94***
Genel Toplam	3.16	.23	4.56	.24	-32.38***

Not: *** $p < .001$, B: Bağlılık, DK: Derinlemesine Keşif, BYD: Bağlılığın Yeniden Değerlendirilmesi

3.6. İç Tutarlık

Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı ile incelenmiştir. Sonuçta *Bağlılık* alt boyutu için .92, *Derinlemesine Keşif* alt boyutu için .87 ve *Bağlılığın Yeniden Değerlendirilmesi* alt boyutunun .70 olduğu görülmüştür. Ölçeğin genelinin iç tutarlık katsayısı ise .79'dur.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın temel amacı, ebeveyn kimliği kavramını ölçen Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi-Ebeveyn Kimliği Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması ve ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemektir. Mevcut çalışmanın ilk hipotezi, uyarlaması yapılan Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği'ne ait faktör yapısının ölçeğin orijinal versiyonu ile uyumlu olacağı yönündeydi. Yapılan analizler sonucunda bu hipotez doğrulanmış; ölçeğin Türkçe versiyonunda da maddelerin

orijinaliyle uyumlu olarak aynı faktör altında toplandığı ve ölçeğin orijinalinde olduğu gibi üç faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar, Piotrowski (2018, 2020) tarafından geliştirilen ölçeğin yapı geçerliliğine yönelik önceki çalışmalarıyla tutarlılık göstermektedir. Ayrıca ölçeğin, Polonya örneklemi üzerinde yürütülen farklı çalışmalarda üç faktörlü yapısını koruduğu ve psikometrik olarak tutarlı sonuçlar verdiği gösterilmiştir (Piotrowski, 2020; Piotrowski v.d., 2023). Mevcut çalışma ise ölçeğin Türkiye örnekleminde uygulanmasıyla, bu yapının farklı bir kültürel bağlamda da sınanmasına olanak sağlamaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlamasının orijinalinde olduğu gibi üç faktörlü yapısının korunması, ebeveyn kimliğinin kültürler arası geçerli bir kavram olduğuna yönelik kanıt sunmaktadır. Böylece bu sonuç, Türkiye’de ebeveyn kimliğine yönelik yapılacak çalışmalar için geçerli bir ölçüm aracı sunarak alanyazına katkı sağlamaktadır.

Çalışmanın ikinci hipotezi ise uyarlaması yapılan Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği’nin psikometrik özelliklerinin yeterli düzeyde olması yönündeydi. Yapılan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri sonucunda ölçeğin üç faktörlü yapısının Türkiye örnekleminde de geçerliliğini koruduğu ve modelin iyi uyum indeksleri sergilediği görülmüştür. KMO değerinin yeterli düzeyde olması, verinin faktör analizine uygunluğunu desteklemiş, Cronbach Alfa katsayılarının yüksek değerlerde olması ölçeğin iyi bir iç tutarlılığına sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca ölçüt geçerliği kapsamında ebeveyn kimliği ile ilişkili değişkenler arasında elde edilen anlamlı ilişkiler, ölçeğin geçerliliğini destekler niteliktedir. Ölçeğin iyi uyum indeksleri ve yüksek iç tutarlılık değerleri sergilemesi, ebeveyn kimliğinin tutarlı ve ölçülebilir bir psikolojik yapı olduğunu ortaya koyan önceki bulgularla örtüşmektedir (Piotrowski, 2018; 2020). Elde edilen bulguların, Piotrowski’nin (2018, 2020) orijinal çalışmalarıyla tutarlılık göstermesi ölçeğin farklı kültürlerde de kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. Buradan hareketle çalışmanın ikinci üçüncü ve son hipotezinin desteklendiği dolayısıyla da Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği’nin Türkçe uyarlamasının ebeveyn kimliğine yönelik yapılacak gelecek araştırmalarda güvenle kullanılabileceği söylenebilir. Böylelikle ülkemizdeki ebeveyn kimliği alanyazına önemli bir katkı sunulmuştur.

Çalışmanın üçüncü hipotezi doğrultusunda, Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi – Ebeveyn Kimliği Ölçeği’nde ölçülen ebeveyn kimliği ile temel psikolojik ihtiyaçların tatmini arasında pozitif yönde; ebeveyn tükenmişliği, temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi ve sürekli kaygı düzeyi ile negatif yönde ilişkiler beklenmekteydi. Yapılan korelasyon analizleri sonucunda elde edilen bulgular bu hipotezi desteklemekte olup, ebeveyn kimliği toplam puanının yanı sıra ölçeğin alt boyutlarının da benzer örüntüler sergilediği görülmüştür. Özellikle bağlılık boyutunun ebeveyn tükenmişliği ve sürekli kaygı ile negatif yönde; temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ile pozitif yönde ilişkili olduğu gözlenmiştir. Bu bulgu, ebeveyn kimliğine duyulan güçlü bağlılığın ebeveynlik sürecinde bireyin psikolojik iyi oluşu açısından koruyucu bir rol üstlenebileceğine işaret etmektedir. Bu sonuçlar, ebeveyn kimliği bağlılığının ebeveyn tükenmişliği ve stres karşısında tamponlayıcı bir işlev gördüğünü ortaya koyan önceki çalışmalarla tutarlıdır (Beyers v.d., 2021; Piotrowski, 2020, 2021a, 2023).

Derinlemesine keşif boyutunun temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu bulgu, derinlemesine keşif boyutunun ebeveynlik rolüne ilişkin farkındalık geliştirme, anlam arayışı ve motivasyonla ilişkili bir süreç olabileceğini düşündürmektedir. Buna karşılık, derinlemesine keşfin birçok olumsuz değişkenle anlamlı ilişki göstermemesi, bu boyutun duygusal dalgalanmalardan görece bağımsız, daha dengeli bir yapıya sahip olabileceğine işaret etmektedir. Bu yorum, ebeveynlikte keşif sürecinin her zaman olumsuz yaşantılarla ilişkili olmadığına vurgu yapan önceki bulgularla uyumludur (Piotrowski, 2018; Schrooyen v.d., 2021). Bağlılığın yeniden değerlendirilmesi boyutunun ise ebeveyn tükenmişliği, temel psikolojik ihtiyaçların engellenmesi ve sürekli kaygı ile pozitif yönde; temel psikolojik ihtiyaçların tatmini ile negatif yönde ilişkili olduğu

sonucuna ulaşılmıştır. Bağlılığın yeniden değerlendirilmesi, bireyin ebeveynliğine yönelik mevcut bağlılıklarını sorgulaması ve içsel çatışma yaşamasını içeren bir süreci temsil etmektedir. Bu sürecin, ebeveyn tükenmişliği gibi olumsuz deneyimleri tetikleyebileceği ya da yoğun tükenmişlik yaşantılarıyla birlikte ortaya çıkabileceği değerlendirilmektedir. Elde edilen bu bulgular, bağlılığın yeniden değerlendirilmesinin ebeveynlik bağlamında psikolojik risklerle ilişkili olduğunu gösteren sınırlı sayıdaki alanyazın bulgularıyla paralellik göstermektedir (Beyers v.d., 2021; Piotrowski, 2021a; Schrooyen v.d., 2019a, 2024).

Genel olarak değerlendirildiğinde, elde edilen sonuçlar ebeveyn kimliğinin hem genel düzeyde hem de alt boyutlarıyla ebeveynlerin ruh sağlığı ve psikolojik iyi oluşlarıyla anlamlı ilişkiler içinde olduğunu göstermekte; bu bulgular alanyazındaki mevcut çalışmalarla birlikte ebeveyn kimliğinin ebeveynlik sürecinde merkezi bir rol oynadığını desteklemektedir.

Bu çalışmanın bulguları bazı metodolojik sınırlılıklar çerçevesinde değerlendirilmelidir. Öncelikle, ölçeğin faktör yapısının belirlenmesinde açımlayıcı faktör analizi (AFA) tüm örneklem ($N = 224$) üzerinde yürütülmüş, doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ise bu örneklemde tesadüfi olarak seçilen 150 katılımcıdan oluşan bir alt örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu yaklaşım, aşırı uyarlanma (capitalization on chance) riskini azaltmaya yönelik bir adım olmakla birlikte, DFA’da kullanılan verinin faktör yapısının türetildiği veri setinden bütünüyle bağımsız olmaması nedeniyle, DFA bulguları güçlü bir doğrulama olarak değil ön doğrulayıcı (preliminary) kanıtlar olarak değerlendirilmelidir. Bu nedenle, çalışmada raporlanan model uyumuna ilişkin sonuçların temkinli biçimde yorumlanması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, doğrulayıcı faktör analizinde uygulanan model modifikasyonları (hata terimlerinin ilişkilendirilmesi) model uyumunu istatistiksel olarak iyileştirmiş olmakla birlikte, bu tür işlemler örnekleme özgü varyansı yansıtmaya potansiyeli taşımaktadır. Dolayısıyla, önerilen faktör yapısının ve uygulanan modifikasyonların genellenebilirliğinin, bağımsız ve daha büyük örneklemeler üzerinde yürütülecek ileri çalışmalarla test edilmesi gerekmektedir.

Mevcut çalışma ebeveyn kimliği kavramına dikkat çekmekte ve Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi - Ebeveyn Kimliği Ölçeği’ni Türkçe alanyazına kazandırmakla beraber bazı kavramsal ve örnekleme dayalı sınırlılıklara da sahiptir. İlk olarak, çalışmadan incelenen değişkenler arası ilişkiler korelasyonel düzeydedir ve enlemesine kesitsel olarak incelenmiştir. Bu sebeple neden sonuç çıkarımına olanak tanımamaktadır. Gelecekte benzer konularda yürütülecek boylamsal ya da deneysel çalışmalar, değişkenler arasındaki ilişkilerin yönüne ve zaman içerisindeki değişimine dair daha net bulgular sunabilir. Ayrıca ölçeğin orijinalinde (Piotrowski, 2018; 2020) çocukların yaşına dair bir kısıtlama bulunmaması sebebiyle uyarlama çalışmasında da orijinaline sadık kalarak belirli bir yaş grubu ebeveynine odaklanılmamıştır. Ancak alanyazındaki çalışmalar çocukların gelişim dönemlerinin ebeveynlik süreçlerine etki edebileceğini göstermektedir (Vigouroux ve Scola, 2018; Yönel, 2021). Bu sebeple ebeveyn kimliğinin çocuğun yaşına göre değişip değişmediği sorusu henüz yanıtlanmamış önemli bir sorudur. Gelecekte çocuğun gelişim dönemi dikkate alınarak, farklı ve geniş örneklemelerde bu konuda yapılacak çalışmalar alan için aydınlatıcı olacaktır. Ayrıca, ebeveyn kimliğinin kültürel bağlama duyarlı bir yapı olması nedeniyle, farklı sosyo-kültürel gruplar üzerinde yapılacak karşılaştırmalı çalışmalar, elde edilen bulguların genellenebilirliğini güçlendirecektir.

Mevcut çalışmanın alanyazına temel katkısı, ebeveyn kimliği kavramını ölçmeye olanak tanıyan Utrecht Kimlik Bağlılıklarının Yönetimi – Ebeveyn Kimliği Ölçeği’ni Türkçe alanyazına kazandırarak ebeveyn kimliği kavramına dikkat çekmesidir. Ebeveyn kimliğinin ebeveyn tükenmişliği, temel psikolojik ihtiyaçlar ve kaygı gibi ebeveynlik sürecinde önemli değişkenlerle ilişkili olduğu görülmektedir. Bu yönüyle mevcut çalışma, ebeveyn kimliğinin ebeveyn tükenmişliği, temel psikolojik ihtiyaçlar ve kaygı gibi değişkenlerle ilişkisini ortaya koyan önceki çalışmalarla birlikte

değerlendirildiğinde, ebeveyn kimliğinin ebeveynlik sürecinde merkezi bir rol oynadığını göstermektedir (Piotrowski, 2018; Beyers vd., 2021). Bu bağlamda, söz konusu çalışmanın yalnızca bir ölçek uyarlama çalışması olmanın ötesinde, ebeveyn kimliğine ilişkin kuramsal ve ampirik tartışmalara da katkı sunduğu düşünülmektedir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma (25.12.2024 tarih ve 2024/328 sayılı Yalova Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurul Onay Belgesi ile) bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Yazarların Makaleye Olan Katkıları

Birinci yazar (Emine UYSAL) giriş ve tartışma ikinci yazar (Yeliz KINDAP TEPE) yöntem ve bulgular bölümünden sorumlu olmuş ve her iki yazar makalenin tüm bölümlerine ayrıyeten katkı sunmuşlardır.

Yazar 1'in (Emine UYSAL) makaleye katkısı %60, Yazar 2'nin (Yeliz KINDAP TEPE) makaleye katkısı %40'tır.

Çıkar Beyanı

Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

5. Kaynaklar

- Anderson, J. C. ve Gerbing, D. W. (1988). Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach. *Psychological Bulletin*, 103(3), 411–423.
- Arıkan, G., Üstündağ-Budak, A. M., Akgün, E., Mikolajczak, M. ve Roskam, I. (2020). Validation of the Turkish version of the Parental Burnout Assessment (PBA). *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2020(174), 15–32.
- Beyers, W., Schrooyen, C., Soenens, B., Morbée, S., Waterschoot, J. ve Vansteenkiste, M. (2021). Bright and dark pathways between parental identity and burnout during Corona times: Need satisfaction and frustration as mediators. In K. Piotrowski (Chair), *Disturbances in the parental identity development as a gate to parental burnout: Why does parenthood sometimes turn into a prison?* Symposium conducted at the European Association for Developmental Psychology (EADP) Summer Tour, Linz, Austria.
- Brown, T. A. (2015). Confirmatory factor analysis for applied research (2nd ed.). Guilford Press.
- Cast, A. D. (2004). Well-Being and the transition to parenthood: An identity theory approach. *Sociological Perspectives*, 47(1), 55–78.
- Chen, B., Vansteenkiste, M., Beyers, W., Boone, L., Deci, E. L., Van Der Kaap-Deeder, J., Duriez, B., Lens, W., Matos, L., Mouratidis, A., Ryan, R. M., Sheldon, K. M., Soenens, B., Van Petegem, S. ve Verstuyf, J. (2015). Basic psychological need satisfaction, need frustration, and need strength across four cultures. *Motivation and Emotion*, 39(2), 216-236.
- Crocetti, E., Rubini, M. ve Meeus, W. (2008). Capturing the dynamics of identity formation in various ethnic groups: Development and validation of a three-dimensional model. *Journal of Adolescence*, 31(2), 207–222.
- Demirhan, E., Icagasioglu, A., Eriman, E., Tezel, C., Baklacioğlu, H., Haliloglu, S. ve Aras, H. (2011). Burnout of primary caregivers of children with cerebral palsy. *Nobel Medicus*, 7(3), 22-27.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity, youth and crisis*. Norton.
- Ersoy, A. F. ve Buluş, S. (2019). Engelli Çocuğu Olan Annelerde Tükenmişlik: Nitel Bir Çalışma. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23(3), 764-781.
- Fadjukoff, P., Pulkkinen, L., Lyyra, A. L. ve Kokko, K. (2016). Parental identity and its relation to parenting and psychological functioning in middle age. *Parenting*, 16(2), 87-107.
- Floyd, F. J. ve Widaman, K. F. (1995). Factor analysis in the development and refinement of clinical assessment instruments. *Psychological Assessment*, 7(3), 286–299.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference (17.0 update, 10th ed.). Boston: Pearson.
- Gürbüz, S. (2019). *AMOS ile yapısal eşitlik modellemesi*. Seçkin Yayıncılık.
- Hoyle, R. H. ve Panter A. T. (1995). Writing about structural equation models. R. H. Hoyle, (Ed.), *Structural equation modeling: Concepts, issues, and application* içinde (158- 177). Sage.
- Hu, L.T. ve Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1–55.

- Koçak, A., Mouratidis, A., Uçanok, Z., Selcuk, E. ve Davies, P. T. (2020). Need satisfaction as a mediator of associations between interparental relationship dimensions and autonomy supportive parenting: A weekly diary study. *Family Process*, 59(4), 1874-1890.
- Kurt, D. (2010). *Zihinsel Engelli Çocuğa Sahip Annelerin Tükenmişlik Düzeylerinin Yordanması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ege Üniversitesi.
- Lebert-Charron, A., Dorard, G., Boujut, E. ve Wendland, J. (2018). Maternal Burnout Syndrome: Contextual and Psychological Associated Factors. *Frontiers in Psychology*, 9, 885. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00885>
- Luyckx, K., Schwartz, S. J., Berzonsky, M. D., Soenens, B., Vansteenkiste, M., Smits, I. ve Goossens, L. (2008). Capturing ruminative exploration: Extending the four-dimensional model of identity formation in late adolescence. *Journal of Research in Personality*, 42(1), 58–82.
- Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551–558.
- Marsh, H. W. ve Hocevar, D. (1988). A new, more powerful approach to multitrait-multimethod analyses: Application of second-order confirmatory factor analysis. *Journal of Applied Psychology*, 73(1), 107- 117.
- Maurer, T. W., Pleck, J. H. ve Rane, T. R. (2001). Parental identity and reflected-appraisals: Measurement and gender dynamics. *Journal of Marriage and Family*, 63(2), 309-321.
- Mikolajczak, M., Raes, M.-E., Avalosse, H. ve Roskam, I. (2018). Exhausted Parents: Sociodemographic, Child-Related, Parent-Related, Parenting and Family-Functioning Correlates of Parental Burnout. *Journal of Child and Family Studies*, 27(2), 602-614.
- Mikolajczak, M. ve Roskam, I. (2018). A Theoretical and clinical framework for parental burnout: The balance between risks and resources (BR2). *Frontiers in Psychology*, 9, 886-897. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00886
- Mouratidis, A., Michou, A., Sayıl, M., Alp, A., Koçak, A., Çuvaş, B. ve diğerleri. (2018, Nisan). In search of parsimony: Needs frustration as the flip side of needs satisfaction [Bildiri sunumu]. American Educational Research Association Yıllık Toplantısı, New York, ABD.
- Öner, N. ve A. Le Compte (1985). *Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı*. No: 333. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Piotrowski, K. (2018). Adaptation of the utrecht-management of identity commitments scale (U-MICS) to the measurement of the parental identity domain. *Scandinavian Journal of Psychology*, 59(2), 157–166.
- Piotrowski, K. (2020). How good it would be to turn back time: adult attachment and perfectionism in mothers and their relationships with the processes of parental identity formation. *Psychologica Belgica*, 60(1), 55–72.
- Piotrowski, K. (2021a). How many parents regret having children and how it is linked to their personality and health: Two studies with national samples in Poland. *Plos one*, 16(7), e0254163. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0254163>
- Piotrowski, K. (2021b). Parental identity status in emerging and early adulthood, personality, and well-being: A cluster analytic approach. *Scandinavian Journal of Psychology*, 62(6), 820–832.
- Piotrowski, K. (2023). Trajectories of parental burnout in the first year of the COVID-19 pandemic. *Family Relations*, 72(3), 680-696.

- Piotrowski, K., Cohen-Malayev, M., Hihara, S., Janowicz, K., Morgan, E., Naude, L., Saiga, S., Schachter, E. ve Sugimura, K. (2023). Parental identity processes across cultures: Commitment, in-depth exploration and reconsideration of commitment among parents from the United States, Israel, Poland, South Africa and Japan. *Identity*, 23(3), 193-207.
- Roskam, I., Brianda, M. E. ve Mikolajczak, M. (2018). A step forward in the conceptualization and measurement of parental burnout: The parental burnout assessment (PBA). *Frontiers in Psychology*, 9, 758-770. doi: 10.3389/fpsyg.2018.00758
- Roskam, I. ve Mikolajczak, M. (2020). Gender differences in the nature, antecedents and consequences of parental burnout. *Sex Roles*, 83(7), 485-498.
- Schrooyen, C. (2023). *Parenthood as a developmental journey: The role of parental identity in parents' well-being and early parenting* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Ghent University.
- Schrooyen, C., Beyers, W. ve Soenens, B. (2019a). *How to avoid that parenting burns you out: on the importance of having a clear identity as a parent*. Presented at the 19th European Conference on Developmental Psychology. Athens, Greece.
- Schrooyen, C., Beyers, W., Soenens, B. ve Vansteenkiste, M. (2019b). *Parental burnout: The unique and interactive effects of general psychological need satisfaction, need frustration and parental identity*. Poster presented at the 7th International Self-Determination Theory Conference. Amsterdam.
- Schrooyen, C., Flamant, N., Soenens, B. ve Beyers, W. (2024). Parental identity and psychological need satisfaction as resources against parental burnout. *Journal of Child and Family Studies*, 33(10), 3229-3245.
- Schrooyen, C., Soenens B., Waterschoot, J., Vermote, B., Morbée, S., Beyers, W., Brenning, K., Dieleman, L., Kaap-Deeder, J. V. ve Vansteenkiste, M. (2021). Parental identity as a resource for parental adaptation during the COVID-19 lockdown. *American Psychological Association*, 35(8), 1053-1064.
- Simon, R. W. (1992). Parental role strains, salience of parental identity and gender differences in psychological distress. *Journal of Health and Social Behavior*, 33(1), 25-35.
- Sodi, T., Kpassagou, L. B., Hatta, O., Ndayizigiye, A., Ndayipfukamiye, J., Tenkué, J. N., Bahati, C. ve Sezibera, V. (2020). Parenting and parental burnout in Africa. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2020(174), 101-117.
- Spielberger, C. D., Gorsuch, R. L., Lushene, R., Vagg, P. R. ve Jacobs, G. A. (1983). *Manual for the State-Trait Anxiety Inventory*. Palo Alto: Consulting Psychologists Press.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Şenol, D. ve Erdem, S. (2018). Babalık Kültürü ve Kimliği. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 2, 1-16.
- Uysal, E. ve Kindap Tepe, Y. (Yayım sürecinde). Ebeveyn Kimliği Ölçeği: Psikometrik özelliklerinin ve belirleyicilerinin incelenmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 28(55).
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2020). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı* (M. Baloğlu, Çev.; 6. basımdan çeviri). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Van de Vijver, F. J. R. ve Hambleton, R. K. (1996). Translating tests: Some practical guidelines. *European Psychologist*, 1(2), 89-99.

- Vigouroux, S. L. ve Scola, C. (2018). Differences in Parental Burnout: Influence of Demographic Factors and Personality of Parents and Children. *Frontiers in Psychology*, 9, 887. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00887>
- Worthington, R. L. ve Whittaker, T. A. (2006). Scale development research: A content analysis and recommendations for best practices. *The Counseling Psychologist*, 34(6), 806–838. <https://doi.org/10.1177/0011000006288127>
- Yönel, A. (2021). 3- 6 Yaş Arası Çocuğa Sahip Ebeveynlerin, Öz-Yeterlikleri, Tükenmişlikleri ve Çocuklarıyla Olan İletişimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi [Yayınlanmamış doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi.

Extended Summary

Adaptation and Psychometric Evaluation of the Utrecht Management of Identity Commitments – Parental Identity Scale

Introduction

Identity serves as a fundamental psychological construct that provides individuals with a coherent sense of self, offering guidance on how to think, feel, and behave in various life domains. Beyond its intrapersonal function, identity also regulates social roles and interactions, shaping how individuals position themselves in their relational and cultural contexts. Within this broader framework, **parental identity** refers specifically to how individuals perceive, internalize, and organize their beliefs, goals, and values related to their role as parents. It encompasses the degree to which one adopts a specific parenting orientation, the importance attached to parental attributes, and one's sense of meaning and commitment within the parenting role. Parental identity is thus a multidimensional structure that significantly influences parenting experiences, motivation, and psychological well-being (Cast, 2004; Maurer, Pleck, & Rane, 2001; Schrooyen et al., 2021).

Although identity development has historically been studied in the context of adolescence, research has increasingly recognized that identity formation continues into adulthood and may become particularly salient during major life transitions, such as becoming a parent. In this context, parental identity has emerged as a critical domain of adult identity formation, providing insight into how individuals construct meaning around parenting and integrate this role into their broader sense of self.

A growing body of research has shown that parental identity is closely linked to psychological and relational functioning. For instance, stronger commitment to parental identity has been associated with higher life satisfaction (Piotrowski, 2018), more positive perceptions of parenting (Beyers et al., 2021), and adaptive personality traits such as extraversion, agreeableness, and optimism (Piotrowski, 2021b). Conversely, difficulties in forming or maintaining a coherent parental identity have been associated with elevated levels of parental burnout (Beyers et al., 2021; Piotrowski, 2020, 2021a, 2023), stress, and anxiety.

Furthermore, specific dimensions of parental identity may be differentially associated with psychological outcomes. In particular, the reconsideration of commitment dimension—referring to the extent to which individuals question their role and engagement as parents—has been found to correlate positively with anxiety, perfectionism, and emotional exhaustion (Piotrowski, 2020, 2021a, 2023). These findings suggest that instability or ambivalence in one's parental identity may be a marker of psychological vulnerability.

Additionally, parental identity has been linked to the satisfaction and frustration of basic psychological needs, as proposed by self-determination theory. Satisfaction of needs for autonomy, competence, and relatedness has been found to promote a more integrated and stable parental identity, whereas the frustration of these needs may undermine identity coherence and increase psychological distress (Beyers et al., 2021; Schrooyen et al., 2019, 2024). Difficulties in establishing a stable parental identity have also been associated with regret over becoming a parent (Piotrowski, 2018) and maladaptive perfectionistic tendencies (Piotrowski, 2021a), while being negatively related to perceived quality of life.

Despite the increasing recognition of its importance, research on parental identity remains limited, particularly outside Western contexts. In Turkey, empirical studies examining this construct are still scarce, and no validated tool has yet been systematically used for its assessment. To address this gap, the present study aimed to adapt the Utrecht-Management of Identity Commitments Scale–Parental Identity (U-MICS-PI) into Turkish and examine its psychometric properties. Originally developed by

Piotrowski (2018) based on the identity model of Crocetti et al. (2008), the U-MICS-PI evaluates three distinct but interrelated processes: Commitment: The extent to which individuals make and internalize decisions about their parenting role. In-depth exploration: The active process of reflecting on and seeking knowledge about parenting. Reconsideration of commitment: The degree to which individuals question whether parenting still fits their goals and needs.

Validating this instrument in Turkish is essential for facilitating cross-cultural research, expanding the scope of parental identity studies, and contributing to the development of culturally sensitive assessment tools.

Method

Participants

The sample consisted of 224 parents (123 women and 101 men) living in Turkey. All participants were married and had at least one child. The participants ranged in age from 21 to 55 ($M = 40.98$, $SD = 9.55$). Snowball sampling was used to recruit participants via online platforms. Regarding the number of children, 34.4% reported having one child, 40.2% had two children, and 25.4% had three or more.

Measures

Demographic Information Form: This form, created by the researchers, collected background data such as age, gender, education, income, and number of children.

Utrecht-Management of Identity Commitments Scale – Parental Identity (U-MICS-PI): This 13-item scale assesses three identity dimensions: commitment, in-depth exploration, and reconsideration of commitment. Responses are given on a 5-point Likert scale. Items 11 through 13 are reverse-coded. Internal consistency in the original study ranged from .69 to .88. The Turkish adaptation was evaluated in this study.

Trait Anxiety Inventory: The Trait form of the State-Trait Anxiety Inventory (STAI) was used, adapted to Turkish by Öner and Le Compte (1985). This 20-item scale measures individuals' general tendency toward anxiety. Cronbach's alpha for this study was .84.

Basic Psychological Need Satisfaction and Frustration Scale (BPNSNF): Developed by Chen et al. (2015) and adapted into Turkish by Mouratidis et al. (2018), this 24-item scale measures six dimensions of psychological need satisfaction and frustration. Internal consistency in this study was .90 for need satisfaction and .87 for need frustration.

Parental Burnout Inventory (PBI): Developed by Roskam et al. (2018), this scale consists of 23 items measuring four dimensions of burnout: emotional exhaustion, contrast with previous parental self, saturation, and emotional distancing. The Turkish version by Arıkan et al. (2020) was used. The internal consistency of the total score in this study was .95.

Results

Preliminary analyses confirmed that the data met the assumptions for factor analysis. The Kaiser-Meyer-Olkin measure supported sampling adequacy, and Bartlett's test of sphericity was significant.

Exploratory Factor Analysis (EFA) revealed that all items loaded onto their intended factors, consistent with the original scale structure. Confirmatory Factor Analysis (CFA) initially showed marginally acceptable model fit [χ^2 (62, $N = 150$) = 151.29, $p < .001$; $\chi^2/df = 2.44$; CFI = .92; RMSEA = .09; RMR = .08]. Modification indices suggested correlating the error terms of items 4 and 5, which improved the model fit [χ^2 (61, $N = 150$) = 124.69, $p < .001$; $\chi^2/df = 2.04$; CFI = .94; RMSEA = .08; RMR = .07].

Reliability analysis showed that the internal consistency coefficients (Cronbach's alpha) for the subscales were .92 (commitment), .87 (exploration), and .70 (reconsideration), with an overall reliability of .79 for the total scale.

Pearson correlation analyses examined relationships between parental identity and the other psychological constructs. Parental identity was: Positively correlated with basic psychological need satisfaction. Negatively correlated with need frustration, parental burnout, and trait anxiety.

Subscale-level findings included: Commitment was positively associated with need satisfaction, and negatively associated with burnout and anxiety. In-depth exploration was positively associated with need satisfaction, but not significantly related to negative psychological outcomes. Reconsideration of commitment was positively associated with burnout, anxiety, and need frustration, and negatively with need satisfaction.

Conclusion

The primary aim of this study was to adapt the U-MICS-PI into Turkish and evaluate its psychometric properties. The findings confirmed the three-factor structure of the original scale and demonstrated that the Turkish version has acceptable levels of validity and reliability. Both the exploratory and confirmatory factor analyses supported the factorial integrity of the scale, and reliability analyses confirmed the internal consistency of its subscales.

The correlation analyses extended previous findings by demonstrating meaningful relationships between parental identity and psychological functioning. As expected, commitment to parental identity emerged as a protective factor, associated with higher satisfaction of basic psychological needs and lower levels of stress and anxiety. This supports the idea that identifying strongly with the parenting role can serve as a buffer against psychological distress. In-depth exploration was positively related to basic psychological need satisfaction, suggesting that curiosity and reflective engagement with one's parenting role may be indicative of adaptive functioning. However, its lack of association with burnout or anxiety suggests it may be a more neutral or stable dimension, reflecting motivation rather than emotional state. In contrast, reconsideration of commitment was associated with higher levels of burnout, anxiety, and frustration of basic needs. This dimension may represent a destabilized or ambivalent parental identity and could be a marker for internal conflict or role strain. It underscores the importance of supporting parents who are questioning their role or feeling disconnected from parenting, particularly in high-stress environments. Overall, the results are consistent with prior findings from other cultural contexts, suggesting that parental identity is a valid and meaningful construct across different cultural contexts. By validating the U-MICS-PI for Turkish parents, this study provides a reliable tool for future research and clinical applications. It also contributes to the literature by emphasizing the complex and multifaceted nature of parental identity and its associations with well-being, need satisfaction, and psychological vulnerability.